

Tandori Dezső

Az emberek közt

„S mégis mindig és mindig az emberek közt voltam
S mentem szorongva köztük színházba, háborúba.”

Történetesen Szép Ernő

*Az emberek közt jó volt.
Nem, hogy az emberek jók lettek volna,
nem voltak jók.
De a közt annál jobb volt.*

*

*Én már nem megyek sehova.
Sőt, még ennél is tovább megyek.*

*

*Madárkám kiáltozik a zenére,
ha nem vagyok jelen.
Bár a hallban semmi dolgom,
a semmit teszem,
kiülök, hogy jó legyen madárkámnak.
Az egész szakkermant így van.
A cakkpakk, a hóbelevanc, a szent szar.*

*

*Lassan már semmit.
Gyorsan meg végképp nem.*

*

*Roggyant: legföljebb kiegyenesedem.
Egyebes: legföljebb megroggyanak?*

*

*A Halál árnyéka vagyok.
De süt a Nap.*

*

*Nem az, hogy...
De hogy többé ez se.*

*

A mai kor: ködös és kattogó.

*

*Őt így nem ünnepelték?
Én meg sosem voltam szép.
S még szép: sosem Ernő, Szép!*

*

*Megyek szét kétfelé.
Igaz, ezerfeléből.
Ezer feléből.*

*

*Ezerfele
két fele.
Ugyanaz vagyok vele.*

*

*Ráérezni.
Rá. Nem, hogy nem érzek
a baj.
Rá a baj.*

*

*Mit őrizgessem?
Mit írogassam?
Írom.
Őrzöm.*

*Mit írjam, mit őrizzem?
Írogatom.
Őrizgetem.*

*

*Az igazság egyik fele vagy középen van,
vagy sehol.*

*A közép vagy ott van,
vagy az igazság két fele közt.*

Stb.

*

*Valami nagyon bonyolultat kell érezni/gondolni,
például $x^2 + y^2 = z^2$: $\ddot{U} = 8tghurih$.
Akkor biztos nem fogok*

*felesleges dolgokat mondani
őszintén, magamról.*

*

*Oda-vissza?
Itt se. Plusz „se”.*

*

*Nekem ennek a napilapnak még a címe is tetszik.
Nem olvasok újságot.*

*

*Játék az egész, mondja újságosom. Nem kell
komolyan venni.
Én épp a játékot vettem mindig komolyan, mondom, fa agy.*

*

*Madárkámmal, Főmedvémmel,
reáliában angyalokkal, Istennel,
képzeletemben egyszál hölgyel –
a többit ütöm-vétem.*

*Igen, ki sem merem mondani, hogy még még mit is.
A kártyabajnokságot, a ... de nem!*

*

*Fog-e agyam?
Nem tudom.
De fog indigóm.
Csak: az első példányt adom!*

*

*Egykor nagyon boldogtalanok voltunk,
és boldogok.
Ma nagyon boldogok vagyunk,
és boldogtalanok.*

*Egykor nagyon boldogok voltunk,
és boldogtalanok.
Ma nagyon boldogtalanok vagyunk,
és boldogok.*

*Boldogtalanok a boldogok,
mert boldogtalanok.
Boldogok a boldogtalanok,
mert boldogok.
Stb.*

*

Lenullázni.
Nem megduplázni.

Kutyafityulázni.
Nem filozofálni.

*

Edényszárító.
Törlőrongy.

A szárító csak megszáritja.
Csupán a törő törli el.

Duchamp-nak: palackeltörő.

*

„Egy Kosztolányi”

Marcel vagyok.
Rossz vicc: Duchamp
a druszám.
A drüsám.

Egy pót-kosztolányis-cédula a halálos ágyról.

*

Másutt már jobban megírtam:
„Omerta. Rettenve ejtesz ki.
De mert a – sikoly, üvöltés, ordítás, nyögés –
leghívebben fejez ki.”

Légy hű mindhalálíg.
Légy, hű, mindhalálíg.

*

Művek rendezése

Amíg élek,
hiúság.
Ha meghaltam,
igazság.

*

Nem kell olaj-vásznat adnod.
Elég valami – papíron.

*A festő: Legjobb olaj-vásznamat kapod meg...
papíron.*

*Ezt másutt már megírtam jobban:
Hallatlan és határtalan
fantáziám nem gyötör senkit.
Csak akkor már
Isten
engem is megóvhatott volna tőle!*

*

*Reálisan nem tudnék
vigyázni magamra.
De túl nagy a képzelőerőm,
túl sok mindentől félek.*

Túl sok! Mindentől félek.

*

*Az emberek túl jól élnek. A legapróbb
dolog is fontos nekik.
Nekem is, mert én
nem túl jól élek.*

*

*Kondor Béla
egy üreset lapozott.
Nekem
első kísérletre kicsusszan
a papír az írógépből.*

*Fordul a henger,
s nem történt semmi.*

*

*Az idő nekem dolgozik.
Meg fogok halni.
És utána minden örökké tart majd.*

De mi lesz Főmedvémmel?

*Kérdem, bár feleségem
és madárkánk
sorsa is aggaszt.*

Mégis, csak Főmedvémeék megoldhatatlan.
Ha feleségem sem lesz majd?

Ők, akiknek fejét minden nap
megsimogattam?

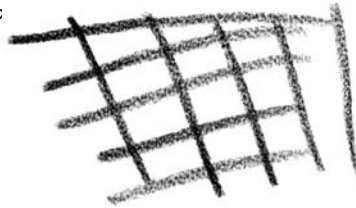
Jaj, nem egy Jékely-versben élünk!

*

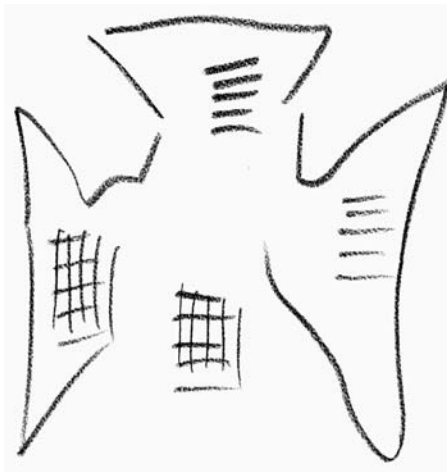
A zenészek csak ezt tudják

Kicsit ezt is?

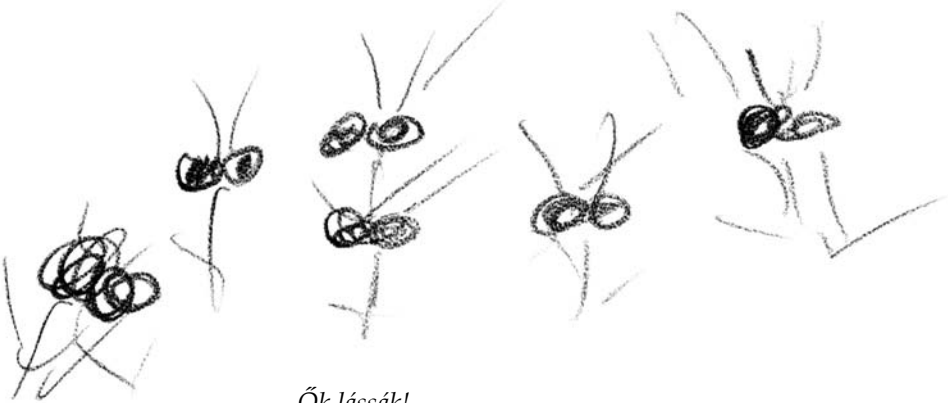
Az angyal mind nagyon tudja,
csak épp nem „tudja”!

*Ezt csak, s ne épp nézd:
a jövőre nézvést.*

*Nézik az emberek a végtelen
napfogyatkozását!*

Ők lássák!

Az egzisztencialista ügyesség iskolája

*Olyan mindegy,
rájössz-e?
„Olyan mindegy!”*

Valamint

*Olyan mindegy,
rájössz-e:*

Vagy erre:

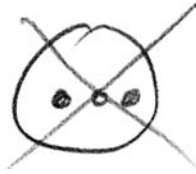
Vagy nem jössz rá:

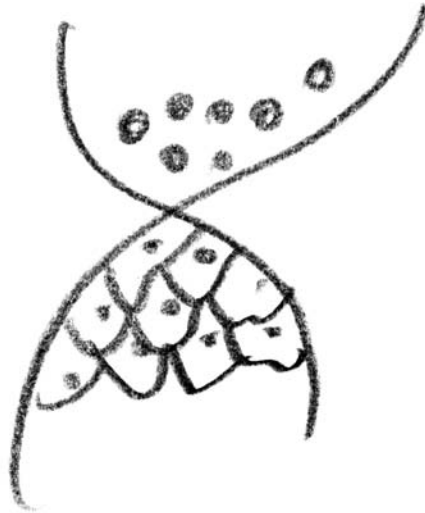
Vagy nem is:

Vagyis:

Olyan mindegy:

A tér az idő, az idő a tér

Vagy nem is, mert:

TD 70 + 1/2

*Íróként
már mindent tudok,
ami ahhoz kell, hogy...*

*...hogy ne legyen az, hogy
mit nem tudok.*

*Úgyis tudom.
És úgyis tudják.*

(A bűvész feldobja talpát)

De ez már büdös

Jöjj, hosszú forró nyár

*Madárkámmal.
Rekkenő hűség.*

*

*Aztán az ember egy idő.
Múltán: fárad.
Fárad. És fárad és
fárad... és...*

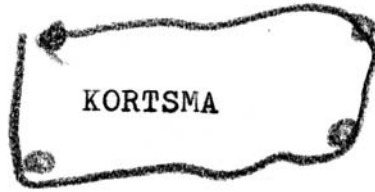
*

Időkben és mezekben mindenki helyett élni, mondja szépségesen a költő, Szép Ernő. Én télen-nyáron hat trikót használok, a szürkétől a szürkén át a faközöldön át a mélytengerzöldig, ezeket párosan váltogatom. Más párosváltogatás sem ingben, sem gatyában nem érdekel. Nélkül meg pláne nem.

Kocsmapultoknál sosem jut eszembe

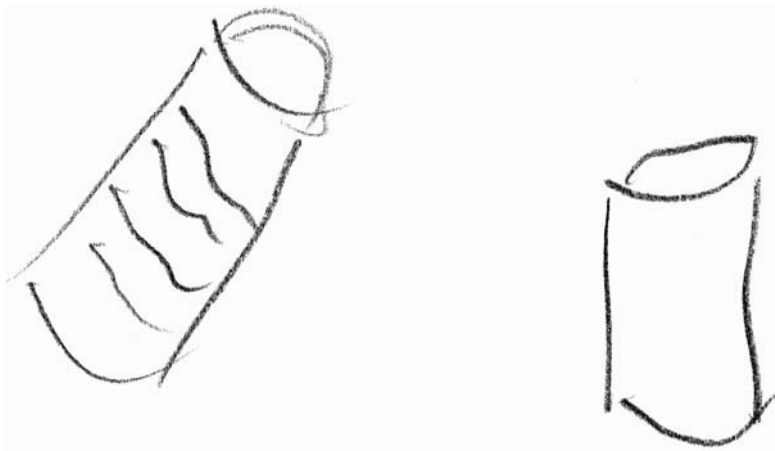
kecskeméti, kelenvölgyi stb. kocsmásos nagyapám. Laktak faházban a Rózsadombon, később az Istenhegyi út környékén, a huszadik század legelején. Anna nagyfi elvált, nálunk élt, ha bosszantani akarok valakit, apámat idézem: „Aki az Anna nagymamival nem tudott kijönni, az olyan is...” Budapest ostroma nem tudott kijönni vele, mert nem tudtuk kihozni az Anna nagymamát a légópincéből, ahova feljött a víz, és nagymami tüdőgyulladásban meghalt. Nagyapám 84 éves korában Mátészalkán, öregek otthonában. Apámmal csak leveleztek jó ideje. Vagy nem tudom. Mostantól, hogy végre eszembe jutott nagyapám, mindig az eszemben lesz, kocsmapultoknál minimum. Eddig is emlegettem, de – fura? – valahogy nem volt az eszemben, vagy hol. Mondom, mostantól: ő is VAN.

*

„Kocc, Hérakleitoc!”

*Még csak azt se mondhatom, szívesebben
lennék nagyapám itt. Maradok ívesebben.*

Ebben nincs művesebben

Az „emberek”

*Nem köz-emberek.
Köz ember magam voltam.
Magam így annyiban voltam,
hogy köz-ember, ember-köz voltan.*

*Mi voltál te?
Közt voltam.*

*

Az író, a szellem...

*A szellem se minden,
az író se minden.
A minden se minden,
az író, a szellem
túlján van s innen.*

*Mert semmi se minden,
nem minden a Semmi,
nem minden a Minden.
De ott van az író
és ott van a szellem:
túlján és innen.*

*

*Volt annyi aparegény,
ezt nagyapámnak én
ajánlom,
túl az ismerés ismeretlenén.*

(Budán és Kecskemén)